

ЎЗБЕКИСТОН ЙЎЛ – КОММУНИКАЦИЯ ВА ТРАНСПОРТ СОҲАЛАРИДА ОЛИБ БОРИЛАЁТГАН ИСЛОҲОТЛАР

Салимов Бахриддин Лутфуллаевич

Тошкент давлат транспорт университети профессори в.б.

Алиева Лайло Исмоиловна

Тошкент давлат транспорт университети талабаси

Мансурова Маржона Отабек қизи

Тошкент давлат транспорт университети талабаси

Аннотация. Мақолада сўнгиги йилларда давлатимизнинг ҳам ички, ҳам ташқи сиёсатида туб ислоҳотлар рўй бераётганлиги, бошланган ислоҳотлар қисқа муддатлар ичида ўзининг ижобий натижасини кўрсата бошланаётганлиги, хусусан, коммуникация ва транспорт тизимида оламшумул ўзгаришлар рўй бераётганлиги таҳлил этилган.

Калит сўзлар: буюклик, халқпарварлик, ислоҳотлар, коммуникация, транспорт, модернизация.

Аннотация. В статье анализируется тот факт, что в последние годы как во внутренней, так и во внешней политике нашей страны происходят кардинальные реформы, что начатые реформы начинают показывать свои положительные результаты за короткий промежуток времени, и, в частности, глобальные изменения происходят в системе связи и транспорта

Ключевые слова: величие, патриотизм, реформы, связь, транспорт, модернизация.

Кириш. Ижтимоий муносабатларни фалсафий категориялар, яъни, яккалик, хусусийлик ва умумийлик категорияси ёрдамида тушунтириш, масалани бир томонини ёритишга хизмат қилади. Негаки, буюк шахсларнинг фаолиятини бирлаштириб турадиган, умумий жиҳатларини бўлиши табиийдир. Аввало, бу умумийлик буюк шахсларнинг барчасини юксак ақл-идроққа эгалликлари билан белгиланади¹. Ушбу хусусият туфайли улар мавжуд вазиятни тўғри баҳолай оладилар ва келгусидаги воқеа-ҳодисаларни қайси йўналишда ривожланишини ҳам тахмин қила оладилар. Шунингдек, жамият барқарорлигига таҳдид солувчи турли хил хавф-хатарлар ҳақида маълумотларга эга бўла оладилар. Бу каби ҳислатларга эга бўлиш, ўз навбатида буюк шахсларнинг мавқеларини оддий инсонларга қараганда анча юқори бўлишига сабаб бўлади. Оқибатда халқ орасида чексиз ҳурмат-иззатга эга бўлган буюк шахсларнинг ижтимоий муносабатларга кўрсатадиган таъсирлари жуда кучайиб кетади. Буюк инсонларнинг энг буюк умумий томонларидан бири, бу уларнинг халқпарварликларидир². Ижтимоий

¹ Salimov B.L. Expression of Dialectic Categories in the Individual's Social Life // openaccessjournals. eu. International Journal of Innovative Analyses and Emerging Technology. Volume: 1, Issue 4, 2021. -P.16-18.

² Салимов Б.Л. Философская роль диалектических категорий в жизни человека // Историческая психология и социология истории (historical psychology & sociology). – М., 2020. Т. 13. -№1. -С. 111-119.

муносабатларни тўғри тушуниб халқ дарди билан яшаш, халқ манфаатларини ўз манфаатларидан устун қўйиш – булар буюкликнинг муҳим мезонларидир. Зотан, Инсон қанчалар буюк бўлмасин, халқ ҳамма вақт ундан юқорида туради, чунки, кўпчилик одамларнинг бирлашишга бўлган кучли интилиши, доимо ўзининг якуний натижасининг афзалликларини ортишига олиб боради. Шундай экан, буюк шахслар қачонки ўзларида халқ манфаатларини ифодаласагина буюкликка эришадилар³.

Муҳокама ва натижалар. Айниқса охириги тўрт – беш йил ичида давлатимизнинг ҳам ички, ҳам ташқи сиёсатида туб ислохотлар рўй берди. Бошланган ислохотлар қисқа муддатлар ичида ўзининг ижобий натижасини кўрсата бошлади. Ўзбекистон фуқаролари ўз ҳаётларидаги ўзгаришларни амалда кўра бошладилар ва бундан мамнун бўлмоқдалар. Дунё ҳамжамиятида ҳам Ўзбекистон Президенти Ш.М.Мирзиёев олиб бораётган сиёсати илиқ кутиб олинмоқда. Жаҳон аҳли Ўзбекистонда бўлаётган ўзгаришларни, янгиланишларни эътироф этиб, маъқулламоқдалар. Янгиланаётган Ўзбекистонда Шавкат Мирзиёев раҳномолигида амалга оширилган ва оширилаётган ислохотларнинг асосий йўналишлари ижтимоий муносабатларни мустақиллигига олиб келаётир:

- давлат билан халқ муносабатлари буткул ўзгартирилди. Халқ давлатга эмас, давлат идоралари халққа хизмат қилиши керак деган тамойилга амал қилина бошланди;
- давлат идоралари фаолияти танқидий таҳлил этилди ва тубдан ўзгартирилди ёки қайта ташкил этилди;
- сўз эркинлиги, матбуот, умуман оммавий ахборот воситаларининг эркинлиги амалда таъминланиб, жамиятдаги хато ва камчиликлар баралла айтила бошланди;
- мамлакат иқтисодиётини модернизация қилиш, янгилаш борасида чуқур таркибий ислохотлар бошлаб юборилди;
- таълимнинг барча бўғинларида, жумладан, мактабгача таълим, халқ таълими, ўрта махсус таълими, олий таълим, олий таълимдан кейинги таълимда кенг миқёсдаги ўзгаришлар амалга оширилди;
- аҳоли саломатлигини сақлаш, бандлик ва аҳоли реал даромадларини ошириш, хотин-қизлар, ёшлар, ва кўмакка муҳтож аҳоли қатламларининг муаммоларини ҳал этиш борасида мутлоқо янгича ёндошувлар ишлаб чиқилди;
- чегарадош, қўшни давлатлар билан муносабатлар янада яхшиланди, йўллар очилди;

³ Salimov Baxriddin Lutfullaevich. The philosophical role of dialectical categories in human life. Oriental Renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences. Volume: 1, Issue 6, 2021. -P.406-410.

➤ мамлакат йўл – коммуникация ва транспорт соҳалардаги ислохотлар изчил олиб борилмоқда⁴. Жумладан, соҳадаги ишларни мувофиқлаштириш ва самарадорлигини ошириш мақсадида Ўзбекистон Республикаси Транспорт вазирлиги таъсис этилди;

➤ маҳаллий ва халқаро аҳамиятга эга бўлган йўлларни таъмирлаш ва қайта қуриш бўйича давлат дастурлари қабул қилинди ва уларнинг ижроси таъминланмоқда;

➤ темир йўлларни реконструкция қилиш, янгидан қуриш ва электрлаштириш ишлари давом эттирилмоқда. Тошкент шаҳрида Ўрта Осиёда ўхшаши бўлмаган ер усти метро қурилиши муваффақиятли тарзда олиб борилаётир;

➤ ҳаво транспортини замонавийлаштириш ва унинг рақобатбардошлигини ошириш мақсадида салмоқли ишлар қилинди. Ўзбекистон ҳаво йўллари миллий авиакомпанияси негизда «Uzbekiston Airways» ва «Uzbekiston Airports» номли бир-бирдан мустақил компаниялар тузилди;

➤ халқаро транспорт коридорларини очиш, Ўзбекистоннинг йўл – коммуникация имкониятларини кенгайтиришга хизмат қиладиган лойиҳалар устида ишланмоқда. «Бир макон, бир йўл» халқаро лойиҳасидаги иштирок ва Трансафғон транспорт коридорини очиш борасида режалаштирилаётган ишлар шулар жумласидандир⁵.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг 75-сессиясидаги нутқида йўл – коммуникация ва транспорт тизимини ривожлантириш ва янги босқичга олиб чиқишга доир масалаларга ҳам тўхталиб ўтди. Президентимизнинг таъкидлашича, «Бугун Марказий Осиё давлатлари олдида муҳим стратегик вазифа турибди. У ҳам бўлса, минтақамизнинг глобал иқтисодий, транспорт ва транзит йўлакларига чуқур интеграциясини таъминлашдир.

Шу муносабат билан Бирлашган Миллатлар Ташкилоти шафелигида **Транспорт-коммуникация алоқаларини ривожлантириш минтақавий марказини очишни таклиф этамиз**⁶.

Юқоридаги иқтибосдан кўришиб турганидек, Президент Шавкат Мирзиёев жаҳон ҳамжамиятининг нигоҳини Марказий Осиё давлатлари олдида кўндаланг турган муаммолардан бири коммуникация ва транспорт масалаларига қаратмоқда. Тўғридан-тўғри денгизга чиқиш йўлларнинг йўқлиги ҳудуддаги давлатларнинг ривожига тўсиқ бўлиб келаётир. Албатта, ушбу муаммони ҳал этиш учун минтақа давлатлари, хусусан, Ўзбекистон

⁴ Бахриддин Лутфуллаевич Салимов (2022) ЎЗБЕКИСТОН ТАРАҚҚИЁТИДА КОММУНИКАЦИЯ ВА ТРАНСПОРТ ТИЗИМИНИНГ ЎРНИ. Academic research in educational sciences, 3 (TSTU Conference 1), 403-407

⁵ Бахриддин Лутфуллаевич Салимов (2022) ЎЗБЕКИСТОН ТАРАҚҚИЁТИДА КОММУНИКАЦИЯ ВА ТРАНСПОРТ ТИЗИМИНИНГ ЎРНИ. Academic research in educational sciences, 3 (TSTU Conference 1), 403-407

⁶ Халқ сўзи. 2020 йил, 23 сентябр сони.

Республикаси ҳам муайян саъи-ҳаракатларни амалга оширмоқда. Агарда бу иш Бирлашган Миллатлар Ташкилотидек нуфузли халқаро идора шафелигида олиб борилса, ўйлаймазки, қутилган натижаларни қўлга киритамиз. Марказий Осиё минтақасининг дунё миқёсидаги глобал иқтисодий, транспорт ва транзит йўлакларига чуқур интеграцияси билан таъминланади. Шунда минтақа давлатларининг дунё бозорига чиқишида, эркин савдо-сотиқ алоқаларини олиб боришида тўсиқ бўлиб турган муаммолар ўз ечимини топишига ишонамиз.

Хулоса. Мустақилликка эришганимиздан сўнг мамлакатимизда йўл – коммуникация ва транспорт тизимини ривожлантириш борасида қилинган ишлар анчагина:

- аввало, Ўзбекистон ҳудудидаги йўл – коммуникация ва транспорт тизими Республика раҳбариятининг бўйсундирувига ўтказилди;

- тизимнинг янги шароитда самарали ишлаши учун тегишли ҳуқуқий асослар, қонунлар, низомлар, йўриқномалар ва ҳоказолар яратилди;

- йўл – коммуникация ва транспорт тизимининг структураси ўзгартирилди, Ўзбекистон ҳаво йўллари, Ўзбекистон темир йўллари каби акционерлик компаниялари ва қўмиталар ташкил этилди;

- йўл қурилиши ва транспорт турларини ривожлантириш бўйича чет давлатлар билан ҳамкорлик алоқалари йўлга қўйилди;

- Ўзбекистон транспорт тизимида хорижда ишлаб чиқарилган замонавий автомобиллар, автобуслар, локомотивлар, вагонлар ва самолётлардан фойдалана бошланди;

- Ўзбекистонда илк бор енгил автомобиллар ишлаб чиқарувчи завод ишга туширилди;

- Ўзбекистон замонавий кўприксоzлик ва йўл ўтказиш иншоатларини қуриш тажрибаси ўзлаштирилди ва амалиётга муваффақиятли татбиқ этилди;

- хорижий давлатлар билан бевосита юк ва йўловчи ташиш фаолияти амалга оширила бошлади;

- Ўзбекистоннинг барча ҳудуди темир йўл тармоғи билан тўлиқ боғланди ва ҳоказо.

REFERENCES

1. Халқ сўзи. 2020 йил, 23 сентябр сони.
2. Salimov B.L. Expression of Dialectic Categories in the Individual's Social Life // openaccessjournals. eu. International Journal of Innovative Analyses and Emerging Technology. Volume: 1, Issue 4, 2021. -P.16-18.
3. Салимов Б.Л. Философская роль диалектических категорий в жизни человека // Историческая психология и социология истории (historical psychology & sociology). – М., 2020. Т. 13. -№1. -С. 111-119.
4. Salimov Baxriddin Lutfullaevich. The philosophical role of dialectical categories in human life. Oriental Renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences. Volume: 1, Issue 6, 2021. -P.406-410.

5. Бахриддин Лутфуллаевич Салимов (2022) ЎЗБЕКИСТОН ТАРАҚҚИЁТИДА КОММУНИКАЦИЯ ВА ТРАНСПОРТ ТИЗИМИНИНГ ЎРНИ. Academic research in educational sciences, 3 (TSTU Conference 1), 403-407.